

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

Владимир Путиныр Адыгеим щыIагъ

Урысюем и Президентэу Владимир Путиныр Адыгеим кызэкъом, къэгъагъехэр къэзыгъекъыре предприняиер — хэгъэгум и Кыблэкъе анахь инхэм ашыщыр тыгъусасэ зэригъельэгъу.

Владимир Путинырэ республикэм и Пышхъяэу Күумпыл Муратрэ ООО-у «Зеленый дом» зэдышыагъэх. 2010-рэ ильесим къыщегъэжъагъэу мы компаниер розэхэм якъэгъекъын пыль.

Къэгъагъехэр къизерагъекъыре шыкъим Владимир Путиныр нэуасэ фашыгъ, розэхэм зэрадэлажъехэр къифалотагъ. Розэ лъэпкъ 50 непэ мыш къыщагъекъы, ахэм ашыщзу түр предприняиет къыщыхаигъ ыкли Голландиим щарагъэтхыгъ.

Ильеси 9-кіэ узэклэбэжъим, гектари 5 зэлтызыбутийрэ комплексым иапэрэ чээзу зэралтупшыгъэр шъугу къэтэгъэкъыжы. Мыгъэ гектари 4,5-рэ зэлтызыбутийрэ ятлонэрэ комплексым юфышыагъягъ. Инвестиционнэ проектыкъим ишын сомэ миллиард 1,2-рэ тефагъ. Нэбгырэ 200-м фэдизмэ комплексым юф щашэ. Автоматикэр зыщыгъэфедэгъэ джыре оборудование предприятием члэт. Къэкъихэрэм якъеу-

хумэнкэ тыкъэзыуухъэрэ дунаир зымыушлоирэ амалхэр ары производствэм щагъэфедэхэрэр.

Адыгеим къыщагъекъыре розэхэм дэгъоу къазэрракъепчэхэрэр, Урысюем

ишъолтырыбэмэ: Москва, Саратов, Ростов хэкухэм, Татарстан, Кырым, Ставрополь, Краснодар крайхэм ахэр къащащэфын зэральэкъыщтыр хагъеунэ-фыкыгъ.

Производствэр зэрэзэхэшагъэм Владимир Путиным осэ дэгъу къыритыгъ, компанием ипащхэм гъэхъагъэ хэлъеу проектхэр пхыращиинэу афэлъэуягъ.

Адыгеим иагропромышленнэ комплекс нэIуасэ зыфишыгъ

Урысюем и Президентэу Владимир Путиныр ООО-у «Зеленый дом» зыфиорэм тыгъусасэ зэкъом, Адыгеим иагропромышленнэ комплекс икъэгъэлъэгъон нэуасэ зыфишыгъ. Республикаэм ихызыэмтшланхэм къащекъыгъе ыкли переработкэ ашыгъэ мэкъумэц продукцие 360-рэ экспозицием хэхъэ.

Адыгеим и Пышхъяэу Күумпыл Мурат республикэм чыгулэжынным-

кэ, былымхъунымкэ ыкли перерабатывающэ промышленностынмкэ гъэхагъэу илхэм хэгъэгум и Президент ашигъэгъозагъ. Гъэшхэкхэр, былымылыр, пцэжье лъэпкъ зэфэшхъафхэр, тыгъэгъэзэ дагъэр, ышлу-ышуухэр, адыгэ щаир, шьюур ыкли нэмыххэр мыш щырагъэлъэгъуягъ.

Адыгеим ипащ къызэрэхигъэшыгъэмкэ, адыгэ къуаер республикэр анахьэу къызэрашэжъырэмэ

ащыщ. Хэгъэгу клоцими, ыкыб къэралыгъохэмий ашыгулгъэкыгъэнимкэ юфхэр непэ чанэу зэрхъэх. Мыгъэ къе тонн мин 15,7-рэ къыдагъээкъыгъ. 2021-рэ ильесим ехүулэу къе тонн мин 16,5-рэ къыдагъэкъынэу рахъухъэ.

ООО-у «Тамбовскэ щэ заводым» игенеральне директорэрэ Лъэустэнджэл Мурат адыгэ къуаер ыкыб

(Икъеух я 2-рэ н. ит).

Адыгейм иагропромышленнэ комплекс нэIуасэ зыфишIыгъ

(Икеях).

къералыгъохэм ащэнымкэ амалэу ѿылхэм афэгъехыгъяэу къералыгъом ипащэ къыфильтагъ. Генеральнэ директорым къызэрлигъэмкэ, адигэ къое лъэпкъ зэфшъхвафхэм, къое гъуягъэхери ахэм зэрахэтхэу, непэ дэгъоу къаклэупчэх. Щэ заводым ипродукции федеральнэ сатыушылхэмии ащащэ. Джаша фэдэу адигэ къуаэр Германиеми, Араб Эмират Захатуми алаклэгъахъа.

Зэхэгжээми алжлагчахьэ.
Владимир Путиныр ООО-у «Экспресс-Кубань» зыфиорэм зэкжом, республикэм къышыдагчээкьэрэ пхъэшъхъэ-мышъхъэпсхэмрэ хэтэркылпсхэмрэ зыуигъефагъэх. Генеральнэ директорэрэ Клэдиг Аслъян зэрэхижьеунэфыкыгъэмкіэ, ильэсийнм къыклоц производствэм евро миллиони 2,5-рэ халь-

хъагь. Джаш фэдэу предприятием ипродукции федеральнэ сатыушынгэхэмийн аашаэ.

Владимир Путиным республикам мэкуумэц продукцие кыншызыыхъяжхэрэм ялофшэн-кэ гъэхъягъэхэр ашынэу къа-фэльзэлвэл.

Адыгейим и Лышъхээ хэгъэгум и Президент кыифилотагь республикэмэр Урысыем мэкъу-мэшымкэ и Министерствээр зэдэлжээныгээ дэгъу зэрээздырялм Адыгейим иагарнэ секторэ икуудажхэмэр хэхъоныгээ ягъашыгъэнэмын төгъэлсыхъэгээ программэхэр гъэхъагээ хэльээр зэрагтэцак! Эхэрэм афагъахыгъац.

Адьгейим имекъу-мэш сомэ миллиард 22,4-рэ зыосэ продукцие мыгъэ къызэрещахыяжыгъэр, 2018-рэ ильэсэм егъэшпа-гъэмэ, проценти 5-кіэ ар зэрэ-нахыбэр хагъяунэфыкыыгъ.

**АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу**

ЯщыІЭкІЭ-псэукІЭ зыщигъэгъозагъ

Урысыем и Президентэу Владимир Путиныр къэралыгъом ишъолтыр зэфэшхъафхэм къарыкыгъэ общественникхэм alyklarъ. Республиктэр нэбгырэ 16-мэ къагъэльэгъуягъ.

Іофтхъабзэр зыщыкIуагъэр лъепкъ проектэү «Гъэсэнъыгъ» зыфиорэм къыдыхэлъытагъеү поселкеу Инэм щашыгъе гурьт еджэпIакIэр ары. Мэкъумэц хъызмэтым ыкIи къоджэ чы-пэхэм хэхъоныгъе ашыным илофыгъу ары шъхъэихыгъэ зэдгүүщIэгъум анах шъхьаIэу шыщтыгъэр.

ЗэйукIэгъум хэлэжьагъэх УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэу Алексей Гордеевыр, Урысъем и Президент илэпийэгъо Игорь Левитиныр, федеральнэ министрэхэу Дмитрий Патрушевымрэ Максим Топылинымрэ, УФ-м и Президет и Полномочнэ лыклоу Кыыблэ федеральнэ шьольтырым щыиэ Владимир Устиновыр, Адыгэ Республикаэм и Лышхъэу Күумпиль Мурат, къэралыгъом финансхэмкээ иминистрэ игуадзэу Андрей Ивановыр.

Владимир Путиным зэлэгү-

шылэгүм пэублэ псальэ кыншишызэ, УФ-м и Къэралыгьо совет изэхэссыгь ипэгъоклэу аграрнэ шъолтырым къэклон амал зэрийр кызыфигъефеди, общественностьюм зэрэлүклагъэр хил сунасыгьц.

— Мы отраслём ылъэнэ-
къокІэ гъехъэгъешуҳэр тиіэх.
Экономикә хөхъоныгъеу ышы-
рәр процент 1,3-м клахъэмэ,
мэкүмәш къыдэгъэкыныр про-
цент 4,1-рэ мэхүү. Экономикәм
хөхъоныгъехэр ышынымкІэ мыр
анаҳ шъхъајеу щытхәм ащищ
пюми ухэукъоштэп. Урысыем
имекүмәш хъызмет къэралы-
гъом ищыкІэгъе гъомылэпхъэ
шъхъајеҳэр зэрэлкигъахъаҳэрэм
dakloy, экспортым ыльэнэкъокІи
лофшлэншо ეгъезакІэ, — къы-
хиг синтэл Владимир Путиним

хигъяа ѿ Владимиром Путиным.
Адыгейм иобщественникхэм
гухэль, предложение гъэнэфа-
тьэхэр ялхэу зэйкүлэгъум кье-
клюлгэхээх. АР-ын имуниципальна

Президентом ишъэрэлткэй
мы юфыгом УФ-м мэкүү-мэд-
щымкэ и Министерствэ хэл-
льэцт. Джаш фэдэу доброволь-
чествэм хэхьоньгээ ышыным-
кэ, къоджэ псэүпхэхэм адээ-
ныбжыкіхээр волонтер проект-
хэм нахыбэу ахэлжээнхэм-
кэ Адыгейм илъялохэм къахьын-
гээ предложением Урысыем
Президент дыргааштай.

Президент дырып баштага.
Мыекъопэ къэралыгъо технологоческэ университетым истуденткэу Гумэ Анжелэ мэкуй-мэцшым фытегъэпсихъэгъэ специалистхэм ягъэхъазырын фэгъэзэгъэ ашшээрэ еджаплэхэм къэралыгъо Ыспылэгью арагъэгъотырэм зөгъэушъомбгүйгээ нымкіэ предложениу къыхъя гъэри Владимир Путиным игъо ылъытагъ.

Шъольтырым ибренд шъхъаэл адыгэ къуаем илофыгъо шъхъа фэу тегущыагъэх. Общественна организацеу «Адыгэ къуает къыдэзыгъэкъихэрэм я Союз зыфилорэм хэт Тлэшьу Русльян къытотагъ мы гъомылапхъэрэм хэбзанчъэу къыдэзыгъэкъихэрэм шъугъэ къытэв зэралпашуев

клохэрэр, а лъэныкъомкіе Іэ-
пылэгъу къафехъугъе къералы-
гъом ипащэ фэрэзагъ. Непэрэ
мафэм ехъулэу адыгэ къуаер
къызыщыдагъэкын фит закъор
Адыгеир ары. Мы ильэсым
имээз 11 республикэм къое
ыкыл къое продукт тонн мин
15,7-рэ къышахъыгъ. Продукци-
ер Урысыем ишъольыр зэфэ-
шьхъафхэм, Германием, ОАЭ-м,
Азербайджан, нэмыххэм ашы-
шын сийн.

Адыгэ къуаер зэрэлэшүү дэдээр Урысын и Президент къы-хигъэшыгъ, IoвшIэнным игъэ-кIэжынкIэ мыш фэгъэзэгъэ предприятииҳем агъэкIодырэ ахъщэм изы Iахь афызэкIэ-гъэкIожыгъэнымкIэ предложе-ниeu къахыгъэм хэпльэнэу профильтр ведомствэм ипащэ шынчынч фишыгъ.

— Республикаем къызэрэклуагъэмкә Владимир Путиним инэу тыфэраз. Шъольтырым иэкономике пэртнгээ чынгэ щызыгыгыр аграрнэ секторыр ары. Ар къыдэлтыйтээ, мэкъумэш хъызметэм хэхъоныгъэ ышыным тыйнаэ тет, аш иструктури зэхъокыныгъэхэр фэтшыгъэх. Зэфэхьысыжхэм къагъэльягьо непэ мышкэ гьогу тэрэз къызэрэхэтхыгъэр. Зэлукэгъум къышахыгъэ предложениехэр ыкчи УФ-м и Президент пшъэрыльзэу къыгъэуцугъэхэр талэкли тиэлубытыгъэштих, — къылгъай Къумлый Мурат.

Программэу «Къоджэ псэү-
плэхэм зыпкэ итэй хэхьоныгэ
ашыныр» зыфиорэм къыдыхэ-
льятэйэ лофтхъабзэхэм ягъэ-
цеклэн 2019-рэ ильэсэм рес-
публиком сомэ миллион 339,7-
рэ щынэуагъэхьащт. 2020-рэ
ильэсэм а пчъатээр сомэ мил-
лион 555,3-м къэхъанэу агъэ-
нэхе.

нафэ.
Владимир Путиным къызэ-риуягъэмкіэ, къоджэ чыпіл-хэм хәхъоныгъэ ашыным ипрограммакіэ илоғшлән къихъашт ильесым ригъэжъэшт. Федеральнә ыкли республикә бюджетхэм къаҳәхъыгъэ сомә миллион 660,7-рә Адыгеим щагъэ-федәшт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

А 1 — 2-рэ нэклүбгъохэм арыт сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъах.

Къэбар икъу цыфхэм аIЭкIегъахъэ

Республикэм и Кадастрэ палатэ пшъэрыльэу, фитыныгъэу илэхэм афэгъэхыгъэу ащ ипащэу Хьокло Аюбэ бэмышлэу зэдэгүүшүүлэгтэй дытилагь.

— Аюб, Кадастэр па-
латэм сыд фэдэ
фэл-фашиха неп афи-
гъешаклэхэрээр?

— Кадастр палатэм шыэрьль зэфэшьхяафхэр зэдэгъэцаклэх. Амыгъэкощырэ мылькумкіэ къэралыгъо реестрэ зыкын ифедеральнэ къэралыгъо информационнэ кулыкыу ифедеральнэ платформэ апэутехъэгъэ шъолтырхэм Адыгейри зэу ашыц. Амыгъэкощырэ мылькум ехыл!эгъэ къэбархэр зыщызэхүогъоегъэ базэ зыкын иоператорэу типалатэ щыт. Къэралыгъо кадастрэ учетым хагъэуцо зышлоигъохэм ядокументхэр аш экспертизэ ешых, амыгъэкощырэ мылькум ехыл!эгъэ къэбархэр реестрэм хетхэх, нэмькі пшъерильбыи егъэцаклэ. Амыгъэкощырэ мылькум ехыл!эгъэ къэбар мини 10 фэдиз палатэм илофыш!эхэм мазэ къас къауьс.

Шыяпкъагъэр зылтээсээ къэ-
бархэр ары типалатэ алэклига-
хъэхэрээр. Амыгъэкощыре мыль-
кумкіэ къэралыгъо реестрэ
зыкыим къыхэтхыкыгъэ къэ-
бархэм нэбгырабэ къаклэупчэ.
Амыгъэкощыре мылькур ашэ-
ным е ашэфынным дае ахэр

фэдэрэ мылькуи епхыгъэ фэлофашлэхэмкіэ зэзэгьыныгъэ адийшижигчийн түүхийг шалтгааныг хийж байна.

шыны ылъækыщт.
Ильэс къэс Кадастрэ палатэм
иполномочиехэм къаҳэхъо.
Цыфхэмкэ нахь Іэрыфэгъоу
зэрэштыр къыдэтпъитээ, ахэр
зыщыпсэурэ чыпIэм тыкъозэ,
фэло-фэшIе зэфэшхъафхэр
афэтэгъэцакл.
— Ац фэдэ фэIо-
фашихэм нахь игъэкIо-
тыгъэу уакъытегуущыIа-

— Нэмэгдэхүүгээр
цыифхэми, организациехэми
къэралыгьо кадастрэ учетымкээ,
техническэ хэукуноыгъэхэм
ягъэтэрэззыжынкээ документхэр
къытлэгкыагъэхьани, тлахыжыни
альэкшишт. Кадастрэ палатэм
иофишихээм ежь-ежырыэрэу до-
кументхэр оффисын е яунэ къа-
фахыжыкштих.

Джащ фэдэү цыфхэм уахьтэ зыштырьямыг лъэхъяномыг тофтагхэм документ зээфшъяваххэр афахыын ыкчи къальга гээсэнжын алъэкшынт. Игъом аламыхыжыгээ документхэри ахэм къафахыжыхыг. Типалатэ ихъарзинэш аш фэдэү документ мини 10-м ехъу чээль.

A black and white photograph of a middle-aged man with short, dark hair, wearing a light-colored dress shirt and a dark, patterned tie. He is seated in a large, black, high-backed leather office chair, leaning forward with his hands clasped together on a desk. On the desk in front of him is a white multifunction printer, a black cordless telephone, a computer mouse, and a pair of glasses. The background consists of a plain wall and a dark panel or door. The lighting is somewhat flat, typical of indoor flash photography from the late 20th century.

Кадастэр юфшәнхәм ягъез
цәкілән хәбзә икъу хәльхъәгээ-
ным, техническә планхәм, чыгу
лаххәм ягъунапкъәхм япланхәм
якъәгъэхъазырын нахъ егуғүн-
хәм, кадастэр инженерхәм
яшіненізәрә яләпәләсәненізәрә
зықъягъәләтүгъәным атегъе-
псыхъағъәу Кадастэр палатэм
ренәу лекциенхәр зәхешәх.

— Электрон ІспэкІа-
дзэм исертификатэу
яшъутырэм сый фэдэ
шІугъя пыльхэр?

— Электрон Іәпекіладзэм исертификат къязытыре Удостоверяющ гупчэр 2017-рэ ильэсүм Кадастре палатэм къышылзэуахыг. Электрон Іәпекіладзэкіле къэгъашьыпкъэжыгъе документхэм юридическэ клочилекибу яңыкы Урысыем ишъольтыр пстэуми ашагъэфедэнхэ алъекыщт. Аш фэдэ документхэмкэ амыйгъекощырэ мылькур кадастре учетым хагъэуцон, хэбзэлахь декларациер атын, ИНН-рекъалахын, автомобилыр учетым хагъэуцон, сабыйхэр кіләләцикүл. ИгъыпІэхэм, гурты еджапІэхэм аратын, ашпъэрэ еджапІэм чэхъанхэмкэ ишыкІэгъе документхэр аләкілагъехын алъекишиг.

Кыщт.
— Кадастрэ палатэм и
Удостоверяющэ гупчэ
излекtron ІнэкІадзэ
сыда цыхъэ нахь зыкы-
фаширэр?

— Мы Гупчэм цыфхэм

«Типалатэ
ишІуагъэкІэ
амыгъэкощырэ
мылькоу нэмүкІ
шъолъырхэм
ащиІэм ищэн,
ищэфын, итхын
япхыгъэ зэзэгъы-
ныгъэхэр респуб-
ликэм имыкІыхэу
адашын алъэкІы».

бархэр игъæklotыгъэу ижъугъо-
тэшых.

Цыфхэм зэдэлэжьэнэгтэй
адыгиэм зөгъэушъомбгүйгээ
ним мэхъянэшго етэты. Адыгэ-
им и Кадастэрэ палатэ икупхэу
социальэ хъитыухэу «Одно-
классники», «Вконтакте», «Твит-
тер» зыфилохэрэм ашырилхэм
амыгт экощырэ мыйлкум
ехыллэгтэ къэбарыкхэр, экс-
пертхэм яшловхэр республикэм
исхэм альягъалсын альягъышт

цыхъэу кыяфашырэр къегъэ шылыкъэжбы. Организации цыкъхъэу электрон Iәпекләдзэхэр къязытыхъэрэм ар сыйдигъүү пфялолищтэп. Амыгъэкошырэ мылькур зиен итыхыгъэ къаэкли мыгъахъэу электрон амалкъэ зээзгъыныгъэхэр зэдашын зээрфимитхэм епхыгъэ шэпхъя къем шышхъэум кыщегъэжьва гъэу kluachle илэ хъугъэ. Электрон Iәпекләдзэм исертификат Кадастр палатэм къаритыгъэ зыхъуклэ, арэущтэу зеклонхъэу

— Кадастэр палатээр
цыфхэм зэрэдэлэжсээрэ
шыкIэм нахь игъекIо-
тыгъеу укъытегуущыIЭ
I

тишоңгуаъ.

— Цыфхэм яльеу икъоудъэцкәным ренәү ыуж тит Республикаем щыпсәухәрәм нахыбәрәмкә зыкызызәртфагъаззәхәрәр кадастре учетым ихгъезуон, реестре, техническихъэукынонгъехәм ягъетәрәзъжынын ахырда йоғын схемике арн.

япхыгээ юфыгъохэмкээ арь.
Кадастэр палатэм иччэхэр
цыифхэм сидигүүи афыззехуухын
гъэх. Зыштоигт оношилжүүлэх
зыхыг тааныгээний аль эхийн
Гүубджымрэ мэфэкумрэ сыхах
тыр 15-м кыншгээжьеагьэу 18-м
нэс ашхьээ юфкээ цыифхэр
садэжь есэгъэблагьэх. Джашин
фэдэу почтэки, телефонки
электрон почтэки зыхыг тааныгээний
гъээний аль эхийн. Кадастэр
палатэм исайтэу kadastr.ru
зыфиорэм шъуицкээгээ къээ

штоигъу.
*Дэгүүчүйнагъэр
Дышэ Санын*

ИльэсыкIэ шIухъафтынхэр

ИльэсыкIэр къесы зыхъукIе, хабзэ зэрэхъугъэу, цыфхэр зэфэгушоожых, зэпблагъэхэм шIухъафтынхэр зератыжых. ОшIе-дэмышишIеу шIухъафтын

къыратыныр зимыклас щиIеп сшюшь. А мафэр къеблагъэ зыхъукIе, щапIехэм ашыжьот, фэгъекотэнхэр ашыху алоэ, имышыкIагъэу къэтщэфырэр маклэп. МэфэкI чэфыгъор кыт-теклош, тигупшишакIи нахь кючаджэ мэхъу. ШIухъафтынхэм якъиххын сид eklonlakla илэн фаер? А шэн-хабзэр сидым къыхэкIыга ыки хэта къезыгъэжъагъэр? Джа упчIехэм яджэуал титхыгъэ непэ къы-щитлотыкын тимурад.

зыхъугъэ мафэм къыщырагъажъэштиг. Апэр шIухъафтынхэр зыфэдагъэхэр Библием къыхэфэх – дышъэр, ладаныр, сминаар.

Игъектотыгэ мэфэкI шынп-къэу ИльэсыкIэр 1935-рэ ильэ-сым Урысыем щыхагъеунэфыкIэу аублагъ. Елкэ кIераклэр итамыгъэу, ишшу-lyshu шIухъафтынхэр большевикхэм яса-быйхэм аратыштигъэх. Тикъे-ралыгъокIе мыр анахь якIесэ мэфэкIхэм ашыц хуугъэ.

Апэу шIухъафтынхэр зытын-хэу къезыгъэжъагъэр Юлий Цезарь ары. Лаврэм иккутама-хэр ыки шхьиту зышот Тхьэу Янус зерышыхъэгъэ ахъщэ

Шъон пытэхэр ыки туныр мыхъущтхэм аххъэх. Сыда пломэ шьуаэр ипсаунгъэ фэ-сакиши, ахэр щегъэзьех. Аш фэдэ шIухъафтынхэр къихашт ильэсым яптынхэр мышIоу альята.

Шуаэм мэхэр лъэшэу къы-ззереухэрэм ыки псым зэрэшы-шынэрэм къахекIэу парфюме-риер ыки зызерагъэпскыхэрэм къешумыщэфых. Цыфхэм икласэу шувицихъэ тельымэ, шIухъафтынхэр фэшшушын шу-фит.

Хъакъу-шыкъухэм ягуу къэт-

горэ унэм къытфакломэ еттышт шIухъафтынхэр гъэхъазырыгъэ-ныр.

Ятонэрэ едзыгъор – ильэ-сыкIе шIухъафтынхэм атедгэ-кодэшт ахъщэр пашорыгъэштигъэнэфгъэнэры. А пчагъэм тIэкIу ебгэххуни плъэкIыщт ущафэ хуумэ, сида пломэ узы-фэгушонэу къыхэпхыгъэ цыфхэм нахь ашогъэшIэгъоныштум ултыгъэбэшт.

А зэпстэумэ ауж шIухъафтынхэр къызыфэшэфыщт нэб-гырэ пэпчэ нахь ишцIэштэштум уегупшисэ. МэфэкIыр текымэ радзыштигъэрт къэпщэфынену щитэп. Аргу къезыгъэкIыжырэ е хъап-щыг гъэшIэгъонхэр нахь къекIу. Джаш фэдэу къихашт ильэсым итамыгъэ зытет пкыыгъохэр, елкэм пашIэрэ джэгольэ дахэхэр къыхэпхыхэмэ къекIу.

ИльэсыкIе шIухъафтынхэр къызэршэфырэ шыкIэм зыщы-дгэгъозэнэу нэбгырэ заулэмэ гүшIэгту тафэхъугъэ.

Виктор Шумский, ильэс 50
нынбжь, Мыекуапэ щэпсэу:

— Сызыфэгушоштум къе-клюн эслэгъэрэ шIухъафтынхэм сирихылIэмэ, къесэшэфы. Уахътэ зэрэсимиш къыхекIэу ИльэсыкIэм икхихъагу дэдэм аргшэн фае мэхъу. Аргу щит нахь мышIами, къыхэсхырэ шIухъафтынхэм гуфэбагъэ хэсэ-льхъэ, «къыситыг» зэралошт закъом паеп, анахь дэгъур къыхэсэх.

Сэтэнай, пшьэшьэ нынбжьыкI:

— Анахь сикIес мэфэкIхэм

мыр ашыц ыки хъалэмэтыгъэ хэлъэу сэлтьтэ, сигуапэу сежэ. ШIухъафтынхэр къафэсщэфыщтхэм сягупшишынэры пасзу есэ-гъажэ, ау тыгъегъазэм ыкIэхэм къесэшэфых. Сянэ-сятэхэм апэ къащесэгъажъашь, анахь къы-пэблагъэу слытэхэрэм шIухъафтынхэр афэсэшых. ШIхадж икласэр къыдэслытээ ахэр къыхэсэхых. Сыд фэдэми, цы-фым ымыгъэфедэштэр естынхэр сикласэп. «Мыш фэдиз ахъщэ тезгээкIодэшт» сюу згъенафэ-рэп, сида пломэ аш къемыгъэ-хъун плъэкIырэп. Сэ сшхъэкли шIухъафтын зыфэсэшыхы. Ар къызэршыкIон ылъэкIыщт. Гу-щылм пае, ильэс реным сзы-кIэххопсыгъэу, ушхъагъа зэфэ-шIухъафхэмкэ къесымыщэфыши-гуэ горэн ылъэкIыщт.

Жанна Алиевар, сабын-плымэ ян:

— Сабыхэр зэрэггэгушо-щтхэм нахь сыпиль нынбжь зиэхэм анахь. Ахэм ежь къау-гупшишыгъэ шIухъафтынхэри, Лыжъ ЩыргъукIым къафи-хынхэрэу зажэхэрэри зэсэгъап-шэхшэшь, лъэшэу ашогъэшIэгъо-нынхэрэу слытэрэ шIухъафтын къесэгъотьшь, сэ сцэкIе ясэты. Ар ИльэсыкIэр къызыщихэрэ чэш дэдэм тэфэу къызяджасгэгъэхы. ИльэсыкIэр мэфэкI шып-къенэу щыт, пстэури кIэ горэм ejэ.

Титхыгъэ дгъэхъазыры зэ-хъум, тучан зэфэшхъафхэри, бэдээрхэри къэткIухъагъэх. Зэфхысыжк кIэкI къэтшынэ, «мы пкыыгъор нахь ашэфы» тонэу къыхэхтыштэгъэп. Ау нынбжькIэхэр зэкIэри зыфаехэр электроникэм епхыгъэ пкыыгъо-хэр — гаджетхэр, тхвакIумэм ильэу зэрэдэухэрэ, телефон льапIэхэр, нэмийкIэхэри. Мэктай-хэм бэу ательхэр ишшу-lyshu хэрэв зидэль къэмлэн кIэрэхэрэри ары. Ау ахэм къаклоцыкIын ылъэкIыщт къешIэгъуяа.

Къихашт ильэс итамыгъэ къекIущтхэри къыдыхэшульти-тэхээ, шхъадж ифэшшошэ шIухъафтынхэр къашуффынхэм кIэ титхыгъэ ишшуагъэ къышо-къинхэрэу тэгугъэ.

НэкIубгъор къезыгъэхь-зырыгъэр Йэшынэ Сусан.

МэфэкIым ита- рихъ

ИльэсыкIэм ихэгъеунэфыкIын ижкыкIе къышежжэ. А лъэхъа-ным цыфхэм тхъэхэр ашошь хуухэу тиин лъапIэхэр афашы-щтыгъэх ыки ИльэсыкIэр гъэт-хапэм и 21-м хагъеунэфыкIы-щтыгъэ. Адыгэхэм а мафэр ары загъемэфэкIырэр.

ГүшIэм пае, Индием гъэмрэ кIымрэ зыщызэххэкIыре мафэм (гъэтхапэм и 21-м), гъэтхэ Iоф-шIэнхэр зыщырагъажъэрэм ялэжжыгъэ бэгъонэу тхъэхэм зафагъазэштыгъ. Грецием ар мэкьюогъум и 22-м тиррагъафэ-щтыгъ. Императорэу Юлий Цезарь ильэс лъйтэным зэхъокыныгъэ фишишIыгъ. Аш ылкъ къикIыкIе тхъамафэ-седмыцэхэр къежа-гъэх. Цивилизациер зынэсигъэ зъяралыгъохэм а хабзэр ашы-птыгъа ыки непэрэ мафхэм джащ фэд. А лъэхъаным тхъэхэм тиин байхэр зэрафашыщтыгъэхэм daklo, цыфхэри шIухъафтынхэмкIе агъегушIощтыгъэх. Обществэм тетыгъоу щыришIем ельтигъэу шIухъафтынхэр ильэ-пагъэ къыхахыщтыгъ.

ИльэсыкIе тешлагъэу а I-ре Петр ИльэсыкIэм ихэгъеунэфыкIын щылэ мазэм и 1-м къари-гъэххыжжыгъагъ. Аш иунашьо мафэр къызэрэшигъэнэфагъэм имызакIоу, зэрагъэмэфэкIыщт шIухъафтынхэр къыщыриотыкIыгъа-гъэх: елкэм джэгольэ жытухэр пальхъанхэр, къэрэ пкыыгъохэр зэрагъэгъотынхэр, маскарад пчыхъэзэхахъэхэр ашынхэр. Ильэс лъйтэнир Христос къы-

2020-рэ ильэс ита- рихъ шIухъафтынхэр

Мыр мэфэкI чэфэу зэрэшы-тум дакIоу шъэфыгъэ ыки удигъэ нэшанхэрэ зэрэхэлхэр къыдыхэпльтихээз шIухъафтынхэр къебгъотынхэр фае. 2020-рэ ильэсэу къихаштум итамыгъэу гучу фыжышишо Шуаэм къемыкIущтхэр зыщыгъэгъуп-шэнхэр щытэп. IэрышI хъап-щыпхэр шIухъафтынхэр яптынхэмэ дэгъоу зыллытэхэрэ хэуукох. Къихашт ильэс итамыгъэ имышыкIе-гъэ хат-къуртхэр унэм ильянхэр икласэхэп.

шымэ, ильэс итамыгъэ ап-чыр ыки къутагъэхэр зэrimыкIасэхэр гъэнэфагъэ. Арышь, аш епхыгъэ шIухъафтынхэр нэмийкI ильэс горэхэм къэш-щэфыхэмэ нахьши. Пыут хъап-щыпхэри аш ыгу риҳыхэрэп.

Къызэрэхэн- хыщтхэр

Апэр шэпхъэ къызэрхыкIоу зэрэтиублэрэ тызыфэгушон фаеу тлъытэрэ цыфхэр гъэнэфэгъэнхэр: унэгъо клоцым исхэр, ныбджэгъухэр, нэуасэхэр, IофшIэгъухэр, кIэлэгъаджэхэр... Анахь куп шхъаэр — кIэлэцыкIухэр — зэрэдгэ-гушIощтхэм, зэрэдгээчэфыщтхэм тишил. Аужырэу къыдыхэштэхэрэв IэпчIэгъанэр ары — тывзэмыжгъэ е къыхэтынэгъэ

Цыфыр ыкІи искусствэр

Асе ыIапэ дышъэр къыпэзы

ОЧЕРК

Адыгэ Республикаем инароднэ сурэтышлэу, гүучым фэлэпэласэу, илэшлэгъэ халэмэтхэмкэ Адыгеим, Урысыем ыкын нэмых хэгэгүхэм ащашиагъэу Еутых Асе тыгъэгъазэм и 8-м, 1962-рэ ильэсым къэхьугъ. Ащ ельтытыгъэу, льэпкым хэль 1ешлэгъабэр зуухумэу, хахьо фэзышлэу, емызэшыжь творческэ гупшисэкло-юфшлэклошом игугуу къэтшымэ, тигъэзетеджэхэм ащ ыцэ джыри нахь апэблагъэ тшы тшлонгъу.

Ильэс 15 фэдизкээ узэктэ-
лэбэжжымэ, Асе гүщүйгэй си-
зыфэхүүм мыйрэуцтэу үүсило-
гъагь: «Сэ зэрэдунаеу афэ-
слютэн гухэлъ си! адыгэ лъеп-
кыим ийссүүтэв зыфэдагъэр,
тиблэктигъэрэ тинепэрэ маффэрэ
зэспхыхнх фае». Еутых Асе
ибуягъэ епцыжьыгъэп, итворт-
ческэ мурад ин дахэу гъашэм
шылхүүрэши.

Адыгэхэр ижъ-ижъылжыкілэ лъэпкъ یушхэу, щыләкілэ-псөүкілэм фытегъэпсихъагъэхэр, яакыл-күлайкілэ зыфырикъужхъэу, ләшләгъабэр ахэльз, нәкілэ зэ альэгъурэр алапекілэ агъэчъеу зэрещтыгъэхэр тарихьми, ордими къахэнага. Джа лъэпкъым дэгъою хэлтигъэр зэфэләкілэ хагошаг. Еутых Асе

Бзыльфыгъэр еджагъ, гъесагъэ, цыф гъашэгъон дэд. Пшъэшьэжжъыем илэгъу сабыйхэм афэмидэу, зыгорз зэрэхэлым пстэуми апэу гу льзызытэгъягъэр ятэкіе янэжжэу Къадырхъан. Къызэралотэжжырэмкіе, икъорэльф-пхъорэльф пстэумэ Асе цыкыл нахъ къахижъэштыгъ. «Сипшъэшъэ цыкыл насыпышо хъущт» ылозэ щыгушукыщтыгъ. Такъикыл эзгъокхэм къом исабый нэнэжжым пшысэхэм, тхыдэхэм, къебарыжхэм ахижъедаоштыгъ. Ицыкылую дэдэми Асе нэжгүрьыгъ. Икілэццы-күгъом къыщегъэжъягъеу илэгъухэм атекіе, зыгъэгумэкырэр бэдэдэу, зекіе ылъэгъу, зэхи-хи зеригъашшэмэ шоийгоу дунаим щыхъурэ-щышшэрэм, щылекіэ-псэукэл гүнэ альифэу щытыгъ. А зекіэм ялытыгъеу, лупкылажъэр гульйтэ чанрэ зерилер къэнэфэгъягъ. Асе пшъэшьэжжъыеми умышшэнэу, штэр, щынэр хэлтыгъэп. Пшъэшьэжжые одыбзэ мэктэ цыкыл уанэр зытемылт шым тетъысханыр, къушхъэм дэпшыеныр, къушхъэ псыххом зыщигъэ-пскыныр, анахъ чыгышхо шхъялэ лъагэм дэклоеныр зиклесагъ. Чэш мэзахэми зышифф гъешэгъон хильгъаоштыгъэ, мэфапэми гухахъо хигъутэу, гугъэ лашхүхэр рипхыщтыгъэх. Ау анахъ зыгъатхъэштыгъэр жууагъохэмкіе зэлтыгъэ огум игуапэу зыщиплыханыр, чэщым ижыккъэшэ зэшииз-зэтэт зэхишшэу рэхъат зэгъокым щыгушысэныр ары. А

зэкіеми хэль сэнаущыгъэр, зэчий ялыер игъорыгъозэ квагъеушигъ, гъесэныгъэ-шлэнгъэу ишикігэштири зэригэгэтонынэу джащыгъум гьогу тэхьагь. Пшэшьэжьыер музыкэ ыкчи художественэ еджаплэхэм ашддажагь. Ростов-на-Дону ўзызваащэгъэ кілэеджэко къегъэльгэтоным илофшлагъэхэр аперэу зыщихагъэунэфыкхэм илъас 15 Асе чынбухынг.

ильэс 15 Ace ыныбжыгь.
1980-рэ ильээсүм Ace Карапчаевск күлээгэйджэ институтуу дэтын ихудожествен-нэ-графическое отделение чөхээ, егугъу, еджэнсыр фэүкчөччи.

хэль сэнаущыгъэр е зэчыир
тыдэ къыфиккыгъа?

Адыгэхэм «Лэужыр бжилбэу ма» алыаг. Асе ятэжкэу Еутых Цыккүжкыые Испэлэсагь, куышхъэхэм пкыыгъо гъэшлэгъонхэр ахишыкыыштыгъ, гуччым ылэекущтыгъ. А Испэлэсэнгъяэр ыкьюо Аслын ыпхьюо Асе къыхэцьжыагъ. НэмыйкI цыф Испэласэхэм ялешлагъе клишыкылжэу щымытэу, анахь тхыпхъэ цыккүм имехъянэ къыгургуыоу, лъепкъ тарихъыр, культурээр куоу ышлэнхэр зэрищыкылагъэр пшашъэм зэхишлагъ. Ллэшлэгъу чыжъэхэм Ишлагъэхэу лъепкым

Аужырэ ильэс еджэгүүм Пшынзэ къэралыгьо университетын ихудожественнэ-графический факультет къэкложбы. Графикэр, скульптурэр ишыгыкъэй зэрэгье-шлэх. Дышьзиидэм, керамикэм тоф адешлэ. Университетын иаужырэ курс щеджээз, исэн нэхъаткэ лэкцэль лэпэлэсагьэм хильгэхьонэу Дагыстан макло. Махачкала дэт художественнэ училищэу Джамаль ыцлэкцэ щытын тыхынышлэ лэпэлэсэу Курбанали Магомедовым кын-щыргэваджэ. Диплом тофшигъяэу бзыльфыгьэ тыхын бгырыгхэу къэмэжьыер зиггусэмрэ гээклэ-реклэн мэхъанэ зилэ пкыгьо-хэмрэ кыншешых. Мыхэр ары Ace апэрэу гүччым хишигыг-тэхэр. Гүччым зынэсэм, адэр пстэури Ѣыгыгаш, лэпэлэсэ-нигьэмкэ аш зышигшэтийнэу ыгу къихьаг.

Адэ пшъэшъэ ныбжыкIэм

къахинагъэхэр AcekIэ шIэнныгъэ
ыкIи гупшысэ къэкlyapIэ хъу-
гъэх. Шъэфбыбу гъучым хэлтыв
изэгъэшэн ильэси 10 аш ты-
ригъэкIодагь. Iуашхъэхэм ятын
хэлажьеу хъугъэ, археологии
банингъэхэр зэпеплыхъэх,
зэхефых. Лъэхъэнэ зэфэшь-
хафхэм ятхыпхъэхэр зэрээз-
текIыхэрэр егъэунэфых, ахэр
уахтэу зашыгъэр къылон ыльэ-
кIынэу мэхъу. Адыгэхэм зэо
тхъамыкIагъохэр къафэмыкIогъа-
гъэмэ, яискусствэ лъэгэпIэ
иним нэсыщтыгь, ау я XVIII –
XIX-рэ лэшIэгъуухэр лъэпкыым-
кIэ лыгъу-лыстыгъэх.

Зэпүүлэх ин зыфэхъугъэлтээпкъ искусствээм псэ кыпигъэкэлжынам А. Еутыхыр фежьеэ. Ишлэнгьи, ищэлгьи, иамал-күлдий аць тыргуацшэ. Клэрэцхэ Тэмбөт ироманэу «Шын закъом» хэт зэолт пшашъеу Суандэ ыгу икырэп, игупшицысэ

ренэу лъэпкыым клэрыйт. Тыжын-
ным хэшьыкыгъэ Ioфшлагъэхэр
зэхэубытагъэу ешых: тандж-
палор е «Адыиф итанджкы»
зэджагъэр ахэм аацыщ. Жыkyк-
щэгъу гупсэф имылэу, адыгэ-
лъэпкы цыгын-шъушэр зыштыгъ-
этнографическое нысхъэпи 100
еши. Бзыльфыгъэ шъушэм-
тель тыжын пкыгыхъохэу щэ-
штэгъу, ахэр тхыпхъэхэмкы, э-
мыхъю лъаплэхэмкы пклагъэх,
нэр плэпахи.

Къэралыгъо къэшьо-
кло ансамблэу «Налмэ-
сым» ишьошэ 40-мэ-
яэскизэхр Асе ышы-
гъэх. Бзыльфыгъэр
тхъэкъэгъэшыгъэ хя-
ламэт дэд. Гүучырын
ылэпэ псыгъо дахэхэм-
кэ ефытэ – къамэхэр,
тыжыныр ыкчи ды-
шъэр атегъэчыха-
гъэу, адигэ шьюашэм-
щыщ хуульфыгъэ ыкчи
бзыльфыгъэ бгырыпх-
хэр, бгээгупэ тыжын-
чыухэр, тарихъ мэ-
хъянэ зиэ пачыхъэ-
тахътэр, лъэпкъ лъа-
чыу адигэм и Чыгы-
лъаплэу мылэрысэр
зылтыр Ильясыкъа-

зыбытыр... Ильясқікә пәпчъ итамығъе шұхваңа сидигъу уемыпльәккә Ace қөнжэхъазыры, Адыгеев икласәм үшіпсәурә цыфхәм хәти қытт-фегъеңшүашә, мы ильесәу къеб-ләгъяғъэмкі шұхвафттыныр зеришшырәм щәк хәльәп. Гүчүйр іә нәсығъеми умышәнәу қье-гъечыы. Адыгәхәм зәралоу, «ырапә дышшәр қыпәзү». Ис-кусствә иным ильегапә зыштә-ныр зығызышшоқтығъе художник лъепкъым үпхъ Iәпәласәу Ace. Иәшшагъәхәмкіә дунаим ышы-ціәрүly. Иорданием ипачыхъе ықъоу Али ихәгъезу ригъебла-гъи, ильес Iоғшән фәдизыр мәзитту-мәзищикә ытғәцәккән ыльекъыгъ, Iәшш-шьошә комплект 16-р бзыльғығъе ялые Iәпәласәм қылғәччыгъ. Ace ишхъелгүсәу Тыркоо Русльан мы творческә гупшысәхәр пхырышыгъәнхәмкіә анахъ Iәпүләгъу ин фәхъугъэр.

Мыш дэжым кыыхэзгээшымэ

сшіонгы – нәбғыріттүм унәгъо дахә зәряләр – Асе ишъхъэгъусы Руслъани, икіләхәми, иныси Іәпәласәм игупшысәхәм мәхъанә араты, зәрафэлъек! е ащ итворчество хәлажъях. Асе иәшшәгъе зәфәшхъафхәр зыпльэгъухәкі, зымы фәмыйде акыл kуачі ащ Тхъэм къызәрәхилъхагъэр пшюшт мәхъу. Ащ фәдәу щымытыгъэмә, зыфәдер къялотәгъое иәшшәгъепкыгъохәм ахель гупшысәр, дәхагъэр, Іәпәләсагъэр тыдә кыификыныгъәха?!

Кызылкынын вэхээ::
Асе илэшгэльжэхэр Анкара,
Стамбул, Нью-Йорк, Москва
ямузейхэм ач!элтих. Бельгием,
Канадэ, Германием, Япониум
яунэе коллекциехэм ахэр ахэ-
льтих.

Іәпіләсәү А. Еутыхым икъез-
гъельзәгъонхәр Урысыем икъе-
ләшшохәу Москва, Санкт-Петербург,
нәмыйк чыпіләхәми зәра-
щыкүягъэхәми ахәр укъезымы-
гъеукытәжбыштхәу зәрәшыгъэ-
хәр, дәгүлгә шәпхә ин зәрәләр
къаушынхаты.

Санкт-Петербург дэлт Къера-
лыгъо филармониеу Д. Шостакови-
ч ыцэ зыхырэм ихудоже-
ственна Иэшхъэтетэу Темыр-
къян Юра къынагъ:

къан юрэ къынугъ:
«Апэдэдэ Ace илофшлагъэхэр
зысэлъегъухэм, Императрицэм
иунэ сифагъэу ыкын зыфэдэ
щымын хъаламэтхэр кысагъэ-
лъегъюн къысщыхъугъ, ахэр
осанидэхъ».

Мы къэгъэльэгъонхэм япльы-
гъэ цыф lуш гъэсэгъабэр ахэм
аумэхъыгъэх, агу щыхъэрэ-
щышшээрэр гущылэ фабэхэмкэ
тхылтым къыдатхагъэх. Ахэм
lэпэласэу Еутых Ace ыпсэ ифа-
бэ ахигощагь ыкы цыфхэм

Адыгэ́м ыпхъу klacэу, ильэпкъ шлоу филэжьыштымкіэ, фило- щтымкіэ мыпшьышъяэу, искус- ствэм ильэгаплэ итворчествэвкіэ зыштэн зыльэкыгъэ Ace Аспъан ыпхъум псаунигъэкіэ тыфэлъа- лоззэ, шур кэзыгъэнчъеу киу- гъуаеу, и Адыгей ыкїи иунагъо насып закъэу гъэ мин ыгъе- шлэнэу фэтэло.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Театрэр, щыГэнүгъэр

Къуекъо Налбай фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикаем и Лъепкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэ зыхырэм къэгъэльэгъон зэфэшхъафхэр шэктоогъум, тыгъэгъазэм щыктуагъех.

Драматург цэрылоу Мамый Ердэжыбэ ытхыгъэхэр жыы хъухэрэп. «Дэхэбаринэ ихъакиэш» арист цэрылохуу Кыкы Юре, Кушуу Светланэ нэмийхэри хэлжээх. «Гэашэм имээши» зыфилоу театрэм къыщагъэльэгъагъэр режиссерэу Хъакуу Аслан ыгъеуугъ.

Режиссерэу Испуп Тимур урсызбэктэй ыгъеуцугъэу «Слуга двух господ» зыфиорэм уялтынкээ гъашэгъоны. Артистхэр дахэу фэпагъэх, рольхэр къашын

хэээ шыкшохууэр къызэдагъотых.

Инэтэшхо зилэри, пщерыха-кори, пхъенкъакори шульэгъум «егъэсымаджэх». «Дэхэбаринэ ихъакиэш», зигугуу къэтшыгъэ спектаклэу урсызбэктэй къашыгъэр зэтэгапшэх. Дэхэбаринэ псэлыхуабэ ил, ау аперэ шульэгъур зыфишыгъэ клаалуу дунаим ехъижыгъэр щызыгъэгъупшэн къахэгъирэп. Зыими дэмыгклю зэрэшьсыр аристкэу Кушуу Светланэ лупкэу къызэуухы.

Т. Испупым испектаклэ нэбгырабэ шыхъэгъусэ зэфэхъуным ехъилэгъэ гупшилээр щыпхырещ. Шульэгъум дихыхыгъэ пшашъэм хуульфыгъэ щыгыныр зыщелъэ, ыгу риҳырэ клаалэм лукшээ зэфыщытыкшохууэр зедашых...

Шульэгъур клочэ лъешэу зэрэштыр искуствэм ыбзэктэй къыбгурьоным имэханэ режиссерхэм къыхагъэщи. Артистхэр Къэбэхэ Евгение, Испуп Тимур, Ахъмет Артур, Къуиже Людмила, Муратэ Рустам, Петр Парфировым, Болэкью Адамэ, Уайкъокю Асют, Зыхэ Зуралбый ярольхэм псе къапагъэклагъ. Ягущыи, якшуюу узельаштэ, едзыгъом клаалуу фэхъуштыр къэшэгъошо.

Тхэклоу цэрылоу, драматургэу Къуекъо Налбай къызыхууэр ильээ 80 зэрхъуягъэм фэгъэхьы-

гъэ пчыхъэзэхахъэр непэ театрэм щыклошт. Къэшынэу «Сыллэмэ — съжувьетильыжь» зыфиорэм щыщ пычыгъохэр къагъэльэгъоштых, игущыи эхэм атехыгъэ орэдхэр зэхахъэм щыжынчыштых.

— Иофшагъэхэмкэ непи къызэрхэтэйр, Къуекъо Налбай лъытэнэгъэ зэрэфэтшырэр къэтотшт, экранышхом къытыри-дэрэ къэгъэльэгъонир тиэпэйэгъу Налбай иофшагъэ тутегу-щылэшт, тхаклом ымакъэ зэхэхьшт, — къытиуагъ пчыхъэзэхахъэм ирэжиссерэу, зэхэшэкло купым хэтэу, Адыгэ Республикаем искуствэхэмкэ изаслуженне иофшагъохуу Хъакуу Аслан.

Зэхахъэр сыхьатыр 18:30-м Лъепкъ театрэм щырагъэжьешт. Сурэтхэр къэгъэльэгъонхэм къащытхыгъэх.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэкъирэр:
Адыгэ Республикаем
лъепкъю Иофхэмкэ,
Иэкыб къэралхэм ацы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адьряиэ зэпхы-
ныгъэхэмкэ ыкы
къэбар жыгъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кээ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэхэм 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлээу, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкегъэхэмкэх.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщашихъятыгъэр:
Урсыы Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, телев-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкы зэллы-
иэсэкэ амалхэмкэ
и Министерстве
и Темир-Кавказ
Чылэгъэхъя-
шамп, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаихъятыр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкі
пчагъэр
4129
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2966

Хэутыннын узшы-
кэтхэнэу щыт уахъэр
Сыхьатыр
18.00

Зыщаихъятыгъэхъ
уахъэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъяэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяэр
игуадзэр
Мэцлэхъю
С. А.

Пшъэдэкъижь
зыхырэ секретарыр
Жакіэмкъю
А. З.

Кымэфэ футболыр

ТшIогъэшIэгъонэу тяплы

Республикэм футболымкэ икымэфэ зэнэ-
къокуу хэлэжьэрэ командэхэу авшэрэ купым
хэтхэм тыгъэгъазэм и 22-м ятфэнэрэ ешIэгъу-
хэр ялагъэх.

ЗэIукIэгъухэр

«Дорожник» — «Фыщт» — 2:2, «Спортомастер» — «Чыгушхъ» — 2:6, «МФОК-Ошь-
тен» — «Урожай» — 0:5, «Ошь-
тен» — «Картонтара-
СШОР» — 3:1.

«Фыщт» «Дорожникым» зы-
дешэм, йащэ Анзор гъогогуу-
ти къэлапчээм Iэгугаор дидзагъ.
«Чыгушхъэм» иешлаклоу Антон
Винниковым гъогогуу 5 хъагъэм
Iэгугаор ридзагъ. «Урожай» хэт-
хэу Денис Крыловымрэ Сы-
джыхы Налбайрэ товорито къэ-
лапчээм Iэгугаор дадзагъ.

Къэлапчээм Iэгугаор анахы-
бэрэ дээзыдзагъэхэм шъуащы-
гъэгъуаз.

Антон Винников — 11, Денис
Крылов — 9.

Зэтэгъапшэх

1. «Ошь-
тен» — 15
2. «Чыгушхъ» — 13
3. «Урожай» — 13
4. «Фыщт» — 7
5. «Картонтара» — 6
6. МФОК — 3
7. «Дорожник» — 1
8. «Спортомастер» — 0.

Ятлонэрэ купыр

— Апэ ишьыгъэ команди 4-р
ары финалныкъом щешшэлхэр,
— къытиуагъ зэхэшэкло купым
ипащэхэм ащыщэу Пэнэшъу
Мыхъамодэ. — Ешлаклохэм ухья-
зыныгъэ дэгүү къагъэльяго, теклонигъэр къыдэзыхыщыр
къэшэгъуа.

«Кавказ», «Самбэрныгъ»,

«Спортомастер», «Волховец» апэ
итых.

Я 6-рэ ешIэгъухэр 29.12

Нэклюбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛ Нурбай.

«Дорожник» —
«Спортомастер-2»
«Фыщт» — МФОК
«Урожай» — «Ошь-
тен»
«Чыгушхъ» — СШОР.